

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Chemie

Oblast a obor jsou realizovány v povinném předmětu chemie a ve volitelném předmětu seminář přírodních věd

Předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Chemie výrazně rozvíjí logické a abstraktní myšlení žáků. Výuka gymnaziální chemie vede k tvůrčímu a samostatnému myšlení formou řešení úloh, které jsou následně potřebné pro odborné řešení problémů z praxe, vede k vnímání a pochopení dějů, probíhajících v přírodě a k pochopení vztahu přírody a člověka.

Časové a organizační vymezení

Předmět chemie je řazen jako povinný předmět ve třídách s přírodovědným zaměřením do čtyř ročníků, ve třídách s humanitním a programátorským zaměřením do prvních tří ročníků. Ve čtvrtém ročníku bude žákům nabídnut Seminář přírodních věd v rozsahu dvou VH týdně.

Náplň všech seminářů souvisí se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a příroda (Fyzika, biologie, geologie), Informatika a informační a komunikační technologie. Výuka probíhá ve třídách, odborných učebnách nebo v chemické laboratoři; na laboratorní práce jsou třídy rozděleny na třetiny.

Výuka může být doplněna ročníkovými pracemi, odbornými exkurzemi, odbornými dny.

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k rozvoji

Kompetence k učení:

- učitel vede žáka k plánování a organizaci svého učení a pracovní činnosti
- učitel vyžaduje, aby žák efektivně využíval různé strategie učení, získával a zpracovával poznatky a informace, hledal a rozvíjel účinné postupy ve svém učení
- učitel vede žáka k tomu, aby kriticky přistupoval ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovával a využíval při studiu a praxi
- učitel vede žáka k tomu, aby kriticky hodnotil pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímal ocenění, radu i kritiku a z vlastních úspěchů a chyb čerpal poučení pro další práci
- učitel vyžaduje, aby žák hledal originální způsoby řešení a různě prezentoval výsledky (ve formě písemné, grafické, počítačové)

Kompetence k řešení problémů:

- učitel vede žáky k rozpoznání problémů, objasnění jejich podstaty a rozčlenění ho na části
- učitel vyžaduje, aby žák vytvářel hypotézy, navrhoval postupné kroky a zvažoval využití různých postupů při řešení
- učitel vede žáky k uplatnění vhodných metod a dříve získaných vědomostí a dovedností a k využití tvořivého myšlení s použitím představivosti a intuice
- učitel vyžaduje, aby žák byl otevřený k využití různých postupů při řešení, nahlížel problémy z různých stran, zvažoval možné klady a zápory jednotlivých variant řešení
- učitel vede žáka k tomu, aby kriticky interpretoval získané poznatky a zjištění, ověřoval je a pro své tvrzení nacházel argumenty, formuloval je a obhajoval

Kompetence komunikativní:

- učitel vede žáka k tomu, aby správně formuloval dotazy
- učitel vyžaduje, aby žák efektivně využíval dostupné prostředky komunikace, včetně symbolických a grafických vyjádření
- učitel vede žáka k efektivnímu využívání moderní informační technologie
- učitel požaduje, aby se žák vyjadřoval v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně

Kompetence sociální a personální:

- o učitel motivuje žáka, aby aktivně spolupracoval s ním i s ostatními žáky v pracovním týmu při dosahování společných cílů
- o učitel vyžaduje, aby žák projevoval zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a zdraví druhých
- o učitel vede žáka k tomu, aby odhadl důsledky vlastního chování a jednání v různých situacích a korigoval je

Kompetence občanské:

- o učitel vede žáka, aby respektoval jeho názory a názory spolužáků
- o učitel vede žáka, aby informovaně zvažoval vztahy mezi svými zájmy, zájmy širší skupiny, do níž patří a zájmy veřejnými
- o učitel vyžaduje, aby žák rozhodoval a jednal vyváženě
- o učitel vede žáka k tomu, aby se choval informovaně a zodpovědně v krizových situacích a poskytl pomoc ostatním

Kompetence k podnikavosti:

- o učitel podporuje žáka, aby cíleně a zodpovědně s ohledem na své schopnosti a potřeby rozhodoval o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- o učitel motivuje žáka, aby rozvíjel svůj osobní i odborný potenciál, využíval příležitosti pro svůj rozvoj v osobním i profesním životě.
- o žák získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit.
- o žák uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, podporuje inovace.

Výstupy ŠVP	Učivo - téma	Konkretizace	Průřezová témata, souvislosti, metody
<ul style="list-style-type: none"> • využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů • provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů • předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků • využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích 	OBEČNÁ CHEMIE <ul style="list-style-type: none"> • soustavy látek a jejich složení • veličiny a výpočty v chemii názvosloví anorganických sloučenin • stavba atomu • periodická soustava prvků • chemická vazba a vlastnosti látek • tepelné změny při chemických reakcích • rychlost chemických reakcí a chemická rovnováha 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní pojmy (látka, soustava látek, dělení soustav, prvek, sloučenina) (Hu-1, Př-1, Pg-1) • Ar, Mr, M, n, Vm, oxidační číslo, názvosloví (Hu-1, Př-1, Pg-1) • Jádro, radioaktivita, obal, kvantová čísla, orbitály, elektronová konfigurace (Hu-1, Př-1, Pg-1) • Periodický zákon, periody, skupiny, zkrácená elektronová konfigurace. (Hu-1, Př-1, Pg-1) • Vazba kovalentní, iontová, kovová, slabé vazebné interakce (Hu-1, Př-1, Pg-1) • Chemická termodynamika, termochemie (Hu-1, Př-1, Pg-1) • Kinetika chem.reakcí, rovnováha v jednotlivých typech chem. reakcí (acidobazické, redox, srážecí, 	<p><i>Environmentální výchova (Problematika vztahů organismu a prostředí, Člověk a životní prostředí)</i></p> <p><i>Člověk a svět práce</i></p> <p><i>Výchova ke zdraví (Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Ochrana člověka za mimořádných událostí)</i></p> <p><i>Geologie</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin • využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii 	<p>ANORGANICKÁ CHEMIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • vodík a jeho sloučeniny • kyslík a jeho sloučeniny • s-prvky a jejich sloučeniny • p-prvky a jejich sloučeniny • d- a f-prvky a jejich sloučeniny <p>ORGANICKÁ CHEMIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • uhlohydráty a jejich klasifikace • deriváty uhlohydrátů a jejich klasifikace • heterocyklické sloučeniny • syntetické makromolekulární látky • léčiva, pesticidy, barviva a detergenty <p>BIOCHEMIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • lipidy 	<p>kompexotvorné) (Hu-1, PŘ-1, Pg-1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti, výskyt, příprava, využití vodíku, sloučeniny vodíku, voda (Hu-2, PŘ-2, Pg-2) • Vlastnosti, výskyt, příprava, využití kyslíku, sloučeniny kyslíku (Hu-2, PŘ-2, Pg-2) • Chemie s-prvků (Hu-2, PŘ-2, Pg-2) • Chemie p-prvků (Hu-2, PŘ-2, Pg-2) • Chemie d-a f-prvků (Hu-2, PŘ-2, Pg-2) • Rozdělení uhlohydrátů, fyz. a chem. vlastnosti jednotlivých skupin, význam, surovinové zdroje. (Hu-2, PŘ-3, Pg-2) • Rozdělení derivátů (halogenové, dusíkaté, kyslíkaté, sírné, ostatní), vlastnosti, význam (Hu-2,3 PŘ-3, Pg-2,3) • Charakteristika, rozdělení, význam (Hu-3, PŘ-3, Pg-3) • Polymerace, polyadice, polykondenzace, vlastnosti a využití syntetických Mm látek (Hu-3, PŘ-3, Pg-3) • Chemie v praxi (Hu-3, PŘ-4, Pg-3) • Složení, rozdělení, význam, metabolismus. 	<p><i>Environmentální výchova</i> (Člověk a životní prostředí, Životní prostředí regionu a ČR)</p> <p><i>Člověk a svět práce</i></p> <p><i>Výchova ke zdraví</i> (Zdravý způsob života a péče o zdraví)</p> <p><i>Mediální výchova</i> (Mediální produkty a jejich významy)</p> <p><i>Geologie</i></p> <p><i>Environmentální výchova</i> (Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí)</p> <p><i>Člověk a svět práce</i></p> <p><i>Výchova ke zdraví</i> (Zdravý způsob života a péče o zdraví)</p> <p><i>Mediální výchova</i> (Mediální produkty a jejich významy)</p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i> (Globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</p> <p><i>Environmentální výchova</i> (Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí)</p> <p><i>Výchova ke zdraví</i></p>
---	--	--	--

<p>názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech • využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii • objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech • charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam. 	<ul style="list-style-type: none"> • sacharidy • proteiny • nukleové kyseliny • enzymy, vitaminy a hormony, izoprenoidy, alkaloidy 	<p>(Hu-3, PŘ-4, Pg-3)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Složení, rozdělení, význam, metabolismus. (Hu-3, PŘ-4, Pg-3) • Složení, rozdělení, význam, metabolismus. (Hu-3, PŘ-4, Pg-3) • Složení, rozdělení, význam, metabolismus. (Hu-3, PŘ-4, Pg-3) • Sekundární metabolity-rozdělení, význam, regulace procesů v organismu. (Hu-3, PŘ-4, Pg-3) 	<p><i>(Zdravý způsob života a péče o zdraví) Člověk a svět práce</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p>
---	--	---	---